

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/188/2019
Identifikačné číslo spisu: 1114208394
Dátum vydania rozhodnutia: 19.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Sluk
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1114208394.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne C. K., bývajúcej v B., E. B. Č.. XXX, zastúpenou JUDr. Andreou Tkáčovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Magurská 3, proti žalovaným 1/ Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, 2/ Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 C/56/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. marca 2018 sp. zn. 3 Co 16/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom v odvolaní napadnutej časti potvrdil žalobu zamietajúci rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 23. septembra 2016 č. k. 12C/56/2014-53 voči žalovanej 2/ (pozn. konanie voči žalovanej 1/ bolo právoplatne zastavené) s konštatovaním správnosti skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, že a/ v súdnom spore nebola naplnená podmienka existencie nezákonného rozhodnutia v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 514/2003 Z. z.“), t. j. nebola preukázaná zrušenie súdneho rozhodnutia o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, b/ postup súdu (okresného a krajského), ktorým sa zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia nie je nesprávnym úradným postupom v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. a c/ nebola preukázaná podmienka vzniku škody, ale ani príčinná súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom pri priet'ahoch v konaní pred súdom, keď žalobkyňa si ako škodu uplatnila nevymožení dlh z pôžičky. V podrobnostiach dovolací súd odkazuje na dôvody rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) pretože súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Namietala, že súdy a/ nedostatočne zistili skutkový stav veci, b/ nesprávne právne posúdili vec i v otázke existencie nezákonného rozhodnutia, keď nezohľadnili výnimku, že právoplatné rozhodnutie nemusí byť zrušené alebo zmenené, ak ide o prípad hodný osobitného zreteľa, c/ odvolací súd bol povinný vo veci nariadiť pojednávanie, d/ odvolací súd riadne neodôvodnil svoje rozhodnutie, nie je zrejmé z akých dôvodov potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, jeho odôvodnenie ako celok nespĺňa parametre zákonného odôvodnenia, súdy nezdôvodnili, prečo pri rozhodovaní nevzali do úvahy ňou predložené dôkazy. V dôvodoch dovolania rozoberala skutkový a právny stav veci a polemizuje s názormi odvolacieho súdu. So zreteľom na uvedené navrhla zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Žalovaná 2/ nevyužila právo vyjadriť sa k dovolaniu žalobkyne.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP) a naň oprávnenou osobou (§ 424 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

5. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

6. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Podľa § 447 písm. c/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

8. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky SP. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

10. Dovolateľka, vychádzajúc z obsahu dovolania, prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP a k tomu dovolaciemu dôvodu uvádza, že odvolací súd bol povinný na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie, odvolací súd riadne neodôvodnil svoje rozhodnutie, súdy nedostatočne zistili skutkový stav veci a nesprávne právne posúdili vec.

11. Podľa názoru dovolateľky došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces aj tým, že odvolací súd na

prejednanie jej odvolania nenariadil pojednávanie.

11.1. Realizácia procesného oprávnenia účastníka byť prítomný na pojednávaní neprichádza do úvahy vtedy, keď súd v súlade so zákonom koná a rozhoduje bez nariadenia pojednávania.

11.2. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy: a/ ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo b/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

11.3. V danom prípade: a/ odvolací súd dospel k záveru, že netreba zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Procesné strany boli pritom riadne upovedomené o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 CSP). Procesným postupom, ktorý bol v súlade so zákonom, nemohlo byť porušené právo dovolateľky na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

12. K tej časti dovolania, v ktorej dovolateľka namieta, že odôvodnenie napadnutého výroku rozsudku odvolacieho súdu nemá zákonom stanovené náležitosti a naznačuje, že je nepreskúmateľné, zmatečné a náležite nereaguje na ňou predložené dôkazy a argumentáciu, dovolací súd uvádza, že podľa názoru dovolacieho súdu v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre Súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

12.1. Treba mať na zreteli, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). V posudzovanom prípade bolo potrebné zohľadniť, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti (proti žalovanej 2/) ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil.

12.2. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom zodpovedajúcim sa zákonu. Zreteľne poukázal na to, ktorú a z akých dôvodov kumulatívne určených podmienok pri náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom v zmysle zákona 514/2003 Z. z. nepovažoval za splnenú (porovnaj body 9 až 15 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v spojení s bodmi 15 až 25 odôvodnenia potvrdeného rozsudku súdu prvej inštancie). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

13. Pokiaľ dovolateľka vytýka odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že (ani prípadne) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

14. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie (čo do nenaplnenia všetkých kumulatívnych podmienok pre priznanie náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.), dovolací súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (vid' R 54/2012 a tiež 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľkou tvrdenú vadu zmätočnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018).

15. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

16. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej 2/ ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila žalobkyňa (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanej 2/ žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.